

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Warszawa, 5 sierpnia 2013 r.

DONzsp-jż-0700-22 /13 (2249)

Pan

Marek Kuchciński

Wicemarszałek Sejmu RP

Odpowiadając na pismo z dnia 24 lipca 2013 r., znak: SPS-024-4883/13, dotyczące zapytania posła Mirosława Maliszewskiego w sprawie ubezpieczenia społecznego rolników – strażaków OSP, uprzejmie wyjaśniam co następuje:

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.), regulującej zasady ubezpieczenia powszechnego, realizowanego przez ZUS, obowiązkowo temu ubezpieczeniu podlegają osoby fizyczne wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której, zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia (art. 6 ust. 1 pkt 4).

W świetle przepisów tej ustawy zleceniobiorcy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu w ZUS od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy. Z obowiązku tego ustawa zwalnia jedynie zleceniobiorców, którzy są uczniami szkół ponadpodstawowych lub studentami, ale nie dłużej niż do ukończenia przez nich 26 roku życia. Na obowiązek ubezpieczenia w ZUS nie ma natomiast wpływu, ani rodzaj wykonywanej pracy na podstawie umowy zlecenia, ani długość okresu na jaki ta umowa została zawarta, ani wysokość ustalonego z tego tytułu wynagrodzenia.

Objęcie obowiązkowym ubezpieczeniem w ZUS stanowi negatywną przesłankę do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, realizowanemu przez KRUS. Zgodnie

bowiem z przepisami ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.), ubezpieczeniu społecznemu rolników (emerytalno-rentowemu) podlega rolnik, który nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty (art. 7 i 16). Dlatego też jeżeli rolnik, podlegający ubezpieczeniu społecznemu rolników podejmie wykonywanie pracy zarobkowej w oparciu o umowę zlecenia, np. w charakterze kierowcy, zleceniodawca obowiązany jest zgłosić go do obowiązkowego ubezpieczenia powszechnego i przekazywać do ZUS należne składki z tego tytułu. Jednocześnie ustanie ubezpieczenie społeczne rolników z mocy ustawy, co KRUS potwierdzi stosowną decyzją o wyłączeniu z obowiązkowego ubezpieczenia. Rolnik w takim przypadku, jeżeli nadal prowadzi działalność rolniczą, może kontynuować dobrowolnie w KRUS jedynie ubezpieczenie od ryzyka wypadku przy pracy rolniczej, tj. ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie w ograniczonym zakresie do jednorazowego odszkodowania.

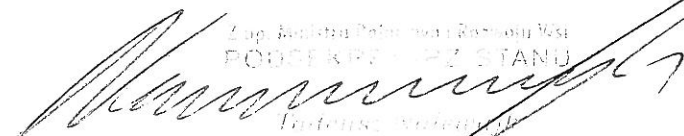
Opisane wyżej postępowanie ZUS i KRUS w przypadku gdy rolnik oprócz prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym, podejmuje pracę lub działalność zarobkową poza gospodarstwem rolnym (np. na umowę o pracę, umowę agencyjną lub zlecenia, a także w formie pozarolniczej działalności na własny rachunek) wynika wprost z obowiązującej w polskim ustawodawstwie zasady pierwszeństwa powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych przed systemem ubezpieczenia społecznego rolników, który z założenia jest dostępny wyłącznie dla osób, dla których gospodarstwo rolne stanowi jedyne źródło utrzymania.

Członkostwo w Ochotniczej Straży Pożarnej nie powoduje wyłączenia rolnika z ubezpieczenia społecznego rolników, ponieważ praca strażaka w OSP jest pracą społeczną, a nie działalnością zarobkową, podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego w ZUS. Ochotnicza Straż Pożarna funkcjonuje w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855, z późn. zm.), które stanowią, że stowarzyszenie opiera swoją działalność na pracy społecznej członków, i tylko do prowadzenia swych spraw może zatrudniać pracowników.

Uprzejmie informuję, że zgodnie z ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, z późn. zm.) członek ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym, otrzymuje ekwiwalent pieniężny, którego wysokość ustala rada gminy w drodze uchwały. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądowym, ekwiwalent ten stanowi odpowiednik wartości pracy strażaka ochotnika na rzecz ochrony przeciwpożarowej i nie jest odpowiednikiem wynagrodzenia za pracę. Jednocześnie ww. ustawa o ochronie przeciwpożarowej (art. 26) zabezpiecza strażaka ochotnika od ryzyka związanego z udziałem w działaniach ratowniczych lub ćwiczeniach, gwarantując świadczenia odszkodowawcze i rentowe strażakowi i członkom

jego rodziny, w razie doznania uszczerbku na zdrowiu, niezdolności do pracy lub śmierci, na poziomie przysługującym strażakom Państwowej Straży Pożarnej lub pracownikom ubezpieczonym w ZUS. Z ustawy tej nie wynika, aby otrzymanie ww. ekwiwalentu było związane z koniecznością zawarciem jakiegokolwiek umowy o świadczenie pracy, a tym bardziej umowy, która rodzi obowiązek ubezpieczenia w ZUS (np. umowy zlecenia).

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Łop. Janksta Polm. wa i Bm. wa Wsi
PODSEKRETA PRZESTANU
Tomasz Siemoniak